

La cara somrient d'en Nawang va entrar a dins de la tenda, a menys d'un pam de la meua, i vaig notar com em sotraguejava:

-*Ju-lé! Tsapik don* ("Bon dia! Beu-ne una mica") –exclamà, atansant-me una fumejant tassa de te. Per l'obertura de la tenda, que el guia havia deixat esbatanada, es va colar un tènue raig de sol, que em va reconfortar, malgrat el fred que feia.

Aquell matí vaig constatar, amb grata sorpresa, que em trobava molt millor. En sortir de la tenda vaig ensopegar amb els cossos momificats de l'Alice i la Carol, que s'havien entestat en dormir a l'aire lliure, introduint-se a dins dels seus gruixuts sacs d'acampada vestides amb els anoracs de ploma, els passamuntanyes, els guants de Goretex i les samarretes isotèrmiques. Mentre neixien de l'interior d'aquells capolls sintètics, vaig recordar les nombroses vegades que, aquella nit, jo havia hagut de sortir de la tenda per anar a pixar, pelat de fred i enfebrat, però extasiat en contemplar una volta celeste com mai abans havia vist. Recordava haver-me sentit com si tots els déus i deesses s'haguessin confabulat en contra meu i, amagats al darrera dels estels espurnejants, m'haguessin cridat: "Surt a pixar i mira'ns a la cara, babau!". Cada hora i mitja, més o menys, durant tota la inacabable nit, vaig estar sortint i entrant de la tenda per orinar; i quan finalment vaig aconseguir conciliar el son profund, va aparèixer la cara somrient d'en Nawang, amb el te calent i els seus desitjos de bon dia, i em vaig preguntar si aquell no era un dels pacients *bodhisattva* que passen d'incògnit per tot el món, ajudant-nos i rient-se de les nostres foteses mundanes.

Vam trigar una hora en desmuntar el campament, i una hora més en reunir a tots els burros, posar cada cosa en el seu lloc i tenir-ho tot a punt de solfa, de manera que eren ben bé dos quarts

de nou quan vam iniciar la marxa. Igual que el dia anterior, l'Alice anava capdavantera, fent pinya amb en Dawa, mentre que la Carol es situava en tercera posició, sense perdre la traça. Jo em vaig quedar a la reraguarda, amb els èquids, esbufegant i ronsejant com ells. Vaig intentar donar conversa a en Nawang però de seguida vaig comprovar que era home de poques paraules: "Res de xerrameca. Només caminar i meditar!", vaig pensar.

La increïble pujada no va afluixar ni una mica. Ben aviat el riu va quedar tan engorjat que d'ell només en sentíem una llunyana remor; després, ni tan sols això.

Les mandíbules esmolades des alts cims, pinacles i penitents que ni tan sols recordaven la seva pròpia gènesi, semblaven voler esquinçar el cel en dues meitat i ens recordaven que, féssim el que féssim, ens observaven atentament, sense treure'ns l'ull del damunt.

Mentre em concentrava en el meu propi alè, avançant pas a pas, panteix rere panteix, em va sobresaltar un xiscle molt agut que de seguida vaig identificar. Vaig somriure al recordar les paraules d'Herodot, que havia descrit a les marmotes del Ladakh com si fossin formigues, segons ell: "*més grosses que una guineu però més petites que un gos*". Sembla ser que havia arribat fins a les seves orelles que aquelles curioses "formigues gegants" extreien or en cavar les seves galeries subterrànies i que els *dards* (possiblement els primers habitants del Ladakh), se'n van beneficiar abastament. Aquest fet havia exaltat la ment eufòrica de Plinni, que havia declamat: *Fertilissimi sunt auri dardae!* (Quant abundant és l'or dels *dards!*)¹.

En treure el nas pel tall de la carena, situats al coll de Matto, un vent glaçat ens va fuetejar la cara i ens va fer recular. Vam córrer a arrecerar-nos, uns metres més avall, on ens vam posar al damunt tota la roba que portàvem. Només aleshores vam tornar al coll i ens vam

¹ Michel Peissel, *El oro de las hormigas*. Barcelona: Juventud, 1986, p. 10.

asseure al damunt dels cinc quilòmetres d'alçada que feia aquella mola colossal. Com a gairebé totes les collades, un petit *latho* o altar devocional, rústec i auster, brindava unes modestes ofrenes als esperits propers, als déus locals i també als *lhu*, éssers divins d'aspecte humà o animal que viuen a l'aigua o estretament lligats a la terra. Algunes banderoles votives onejaven, esfilagarsades i deslluïdes, i el só del vent en tensar les cordes ens va esglaiar, sobrecollint-nos. Vaig ajuntar les dues mans a l'alçada del front, davant de la boca i també en el pit, i vaig saludar reverentment a les deïtats del *latho*, abans de cridar ben fort: "*Ki ki so so!*"... I en Dawa, sorprès i encantat, alhora, en veure que participava dels seus costums, va completar la frase amb mi: "*Lha gyal lo!*" ("Els Déus són victoriosos!").

Aleshores va començar a nevar.